

z dnia 17 stycznia 2022 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SIEDLCE**

z dnia 2022 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) art. 176 pkt 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz.821) Rada Gminy Siedlce uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

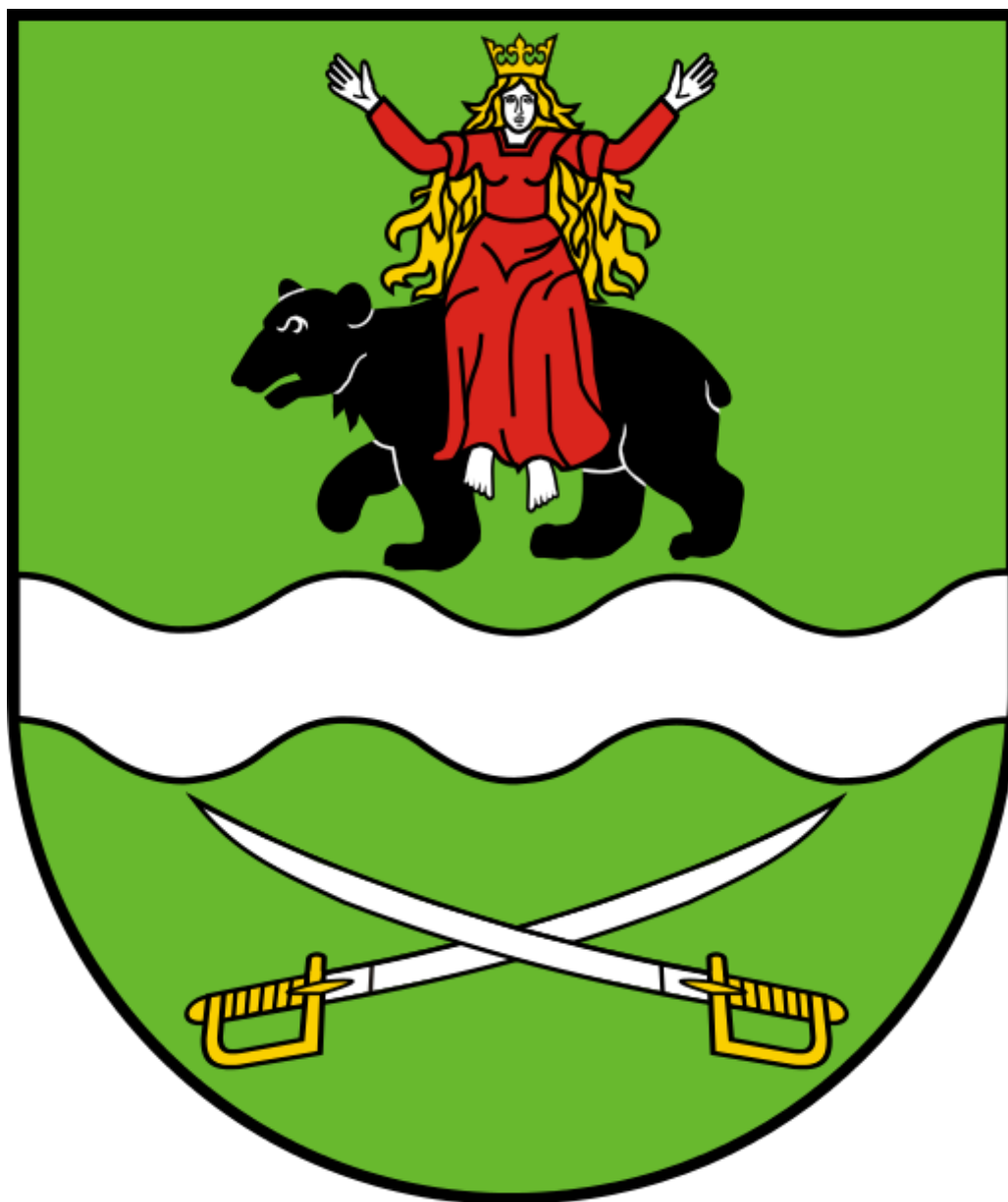
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Siedlce

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Andrzej Rymuza

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2022 - 2024**

Siedlce 2022

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Podstawa prawna	3 - 4
III.	Diagnoza	4 - 8
1.	Bezrobocie.....	4
2.	Przyczyny korzystania z pomocy GOPS	5
3.	Edukacja na terenie gminy Siedlce	5
4.	Rodziny zastępcze	6
IV.	Cele szczegółowe	6
V.	Kierunki działań	6
VI.	Rezultaty	7
VII.	Adresaci.....	7
VIII.	Realizatorzy	7
IX.	Finansowanie realizacji	8
X.	Koordinacja programu	8

I. WSTĘP

Utworzenie trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym wynikającym z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Podstawą opracowania Programu jest diagnoza zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Siedlce na lata 2021 - 2027, oraz informacje uzyskane ze środowiska lokalnego i instytucji zajmujących się problematyką dziecka i rodziny na terenie gminy. Program może być nowelizowany w wyniku składanych Radzie Gminy przez Wójta, rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawionych potrzebach związanych z realizacją tych zadań.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących pomyślnie rozwiązać swoich problemów w sytuacjach kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny.

Program jest skierowany do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Problemy opiekuńczo-wychowawcze są doświadczane przez wiele rodzin z dziećmi i wynikają z naturalnych faz rozwoju dzieci. Trudności te jednak większość rodzin potrafi pokonać samodzielnie wykorzystując własne możliwości i zasoby, a także korzystając z powszechnie dostępnych usług i instytucji. Istnieją jednak rodziny, które nie są w stanie samodzielnie wypełniać funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci i do tych właśnie rodzin skierowany jest Gminny Program Wspierania Rodziny. W rozwiązywaniu problemów społecznych ważne jest wspieranie rodziny w budowaniu prawidłowych relacji pomiędzy ich członkami. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Rodzina w pierwszej kolejności powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiskowych.

II. PODSTAWA PRAWNA.

Podstawę do opracowania i realizacji Programu stanowi ustawa:

- ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2020 poz. 821)
- ustawie z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2020 poz. 1329)

III. DIAGNOZA.

Na koniec roku 2021 gmina Siedlce liczyła 18 553 mieszkańców. W ostatnich latach można zaobserwować systematyczny wzrost ludności. Spowodowane jest to położeniem gminy wokół miasta Siedlce, łatwym dostępem do infrastruktury miejskiej, wzrost ludności w dużej mierze przedkłada się na rozwój gminy.

W pierwszym półroczu 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach zarejestrowanych było 348 mieszkańców gminy Siedlce w tym: 189 kobiet i 159 mężczyzn, zaś w ciągu całego 2020 roku 334 mieszkańców w tym: 174 kobiet i 160 mężczyzn.

Wykres 1 Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Siedlce.

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach

Z analizy danych rynku pracy w gminie Siedlce wynika, że w ostatnim roku znacznie wzrosła liczba osób bezrobotnych. Wzrost bezrobocia spowodowany był głównie pandemią.

Według stanu na koniec pierwszego półrocza 2021 roku było 149 osób długotrwale bezrobotnych z gminy Siedlce (dane dotyczą osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy nieprzerwanie od momentu zarejestrowania się).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021 r. objął pomocą 411 rodzin. Spośród rodzin z dziećmi zdiagnozowano 13 rodzin w których występuje problem bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Tabela 1 Przyczyny przyznania świadczeń

Powody korzystania z GOPS w Siedlcach	Rok 2020	Rok 2021
Ubóstwo	193	162

Długotrwała bądź ciężka choroba	182	157
Niepełnosprawność	136	128
Bezrobocie	51	111
Wielodzietność	51	39
Potrzeba ochrony macierzyństwa	27	17
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	3	18
Alkoholizm	5	11
Bezdomność	1	2

Zródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlcach

Z przeprowadzonej analizy wynika, że dominującą przyczyną korzystania z pomocy w 2021 roku było ubóstwo, następnie długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa, alkoholizm, bezdomność. Rodzina, która znalazła się w trudnej sytuacji, jaką jest niewątpliwie niedobór środków do życia, podejmuje działania w kierunku zaspokojenia fundamentalnych potrzeb, upatrując pomocy ze źródeł niezarobkowych. Na 411 rodzin, 162 korzysta z pomocy finansowej z powodu ubóstwa, co stanowi 39% ogółu rodzin korzystających z pomocy.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż ubóstwo na terenie Gminy ma tendencję malejącą (w roku 2021 zmalało o 33 rodziny). Wpływ na powyższe może mieć korzystanie rodzin ze świadczeń rodzinnych i wychowawczych. Z prowadzonej statystyki wynika, że w 2021 roku ze świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami skorzystało 711 rodzin, z funduszu alimentacyjnego 54 rodzin oraz ze świadczeń wychowawczych 2708 rodzin.

Obserwuje się wzrost infrastruktury społecznej w zakresie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, zauważalny jako zwiększenie ilości miejsc w istniejących placówkach oświatowych. Na terenie gminy Siedlce w 2021 roku funkcjonowały 4 żłobki (2 placówki publiczne i 2 placówki niepubliczne) dla dzieci oraz 8 jednostek przedszkoli (7 przedszkoli znajduje się przy szkołach, 1 przedszkole niepubliczne).

Na terenie gminy Siedlce funkcjonuje 7 zespołów oświatowych. We wszystkich szkołach pracują pedagodzy szkolni, logopedzi, dyżury prowadzi psycholog. Wszystkie placówki prowadzą dożywianie w formie ciepłego posiłku. Pomocą GOPS w formie dożywiania w 2021 r objętych było 156 dzieci. Szkoły są wyposażone w nowoczesny sprzęt dydaktyczny: nauczyciele mają do dyspozycji tablice interaktywne, projektory multimedialne, dostęp do Internetu. We wszystkich zespołach znajdują się sale gimnastyczne, świetlice szkolne oraz zewnętrzne place zabaw. Na terenie gminy nie funkcjonują klasy integracyjne, ale zapewnione są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi między innymi wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne. Wszystkie szkoły mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe, głównie sportowe, koła przedmiotowe, teatralne czy artystyczne. Na terenie szkół podejmowane są różnego rodzaju działania profilaktyczne, prowadzona jest współpraca z rodzicami, a także z organizacjami wspierającymi dzieci i młodzież.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach wynika, że w 2021 roku na terenie gminy Siedlce funkcjonowało 7 rodzin zastępczych, siedmioro dzieci przebywało w rodzinach zastępczych spokrewnionych, czworo dzieci przebywało w rodzinach zastępczych niezawodowych. W placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu siedleckiego, tj. w „Domu na Zielonym Wzgórzu” w Kisielanach przebywało dwoje dzieci z terenu gminy Siedlce, ponadto, dzieci umieszczone są również w rodzinnej pieczy zastępczej poza terenem powiatu siedleckiego w spokrewnionych rodzinach - jedno dziecko i w niezawodowych rodzinach pięcioro dzieci.

Sąd Rejonowy ustanawiając rodzinę zastępczą dla dziecka w pierwszej kolejności kieruje się związkiem emocjonalnym z najbliższą rodziną, pierwszeństwo więc do sprawowania opieki zastępczej mają rodziny spokrewnione z dzieckiem.

Zdecydowanie więcej dzieci umieszczanych jest w rodzinach zastępczych w stosunku do dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Zauważa się rosnącą tendencję do zapewniania dzieciom rodzinnych form opieki zastępczej.

Przyświecającą ideą jest przekonanie, iż to rodzina w pełni gwarantuje właściwy rozwój człowieka. Dlatego szczególnie ważne staje się wspieranie niewydolnych rodzin naturalnych znajdujących się w kryzysie.

IV Cele szczegółowe.

1. Wzrost zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami oraz zwiększenie wydolności wychowawczej rodziny.
2. Wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich.
3. Wzrost kompetencji i umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.
4. Zwiększenie poziomu wiedzy z zakresu miejsc i instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.
5. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

V Kierunki działań.

1. Wspieranie rodzin w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku poprzez pracę socjalną, pedagogizację rodziców, udzielanie specjalistycznego poradnictwa, współpracę instytucji działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
2. Objęcie rodzin pomocą asystenta rodziny.
3. Świadczenie pomocy finansowej, rzeczowej oraz zapewnienie posiłków dzieciom i młodzieży w placówkach oświatowych.
4. Podnoszenie umiejętności zawodowych pracowników instytucji i organizacji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie poprzez udział w szkoleniach.
5. Konsultacje i udzielanie wsparcia psychologicznego w Punkcie Konsultacyjnym.
6. Oddziaływanie interdyscyplinarne polegające na współpracy pomiędzy instytucjami, takimi jak: szkoły – pedagodzy i wychowawcy, policja - dzielnicowi, sąd - kuratorzy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – pracownicy socjalni, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Stoku Lackim, Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem Caritas w Siedlcach.
7. Organizacja kolonii i obozów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
8. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego między innymi poprzez prowadzenie zajęć pozalekcyjnych w szkołach i świetlicach wiejskich oraz umożliwienie im częstszego udziału w działaniach kulturalnych.
9. Wspieranie organizacji działań profilaktyczno- edukacyjnych.
10. Pomoc rodzinom borykającym się z różnymi problemami poprzez zachęcanie do uczestnictwa w grupach wsparcia.
11. Organizowanie zajęć profilaktycznych i dni profilaktyki.
12. Prowadzenie edukacji prozdrowotnej i promocji zdrowia.

13. Kształtowanie właściwych postaw społecznych, zapobieganie niedostosowaniu społecznemu oraz przeciwdziałanie przemocy i agresji.
14. Wzmacnianie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.
15. Monitorowanie przez pracownika socjalnego i asystenta rodziny środowisk, w których dochodzi do zaniedbań i nieprawidłowości w ich funkcjonowaniu.
16. Przekazywanie informacji o instytucjach zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.
17. Inne wynikające z bieżących potrzeb i zgodne z celami programu.

VI Rezultaty.

1. Wzrost liczby wspólnych projektów i działań z udziałem instytucji działających w sferze pomocy rodzinie.
2. Zwiększona liczba działających na terenie gminy organizacji publicznych i niepublicznych wspierających rodziny.
3. Wzrost liczby rodzin usamodzielnionych w efekcie otrzymanego wsparcia.
4. Zwiększona liczba rodziców uczestniczących w programach podnoszących rodzicielskie umiejętności wychowawcze.
5. Zwiększona liczba miejsc wyposażonych w informacje o możliwości uzyskania pomocy w sytuacji problemów opiekuńczo - wychowawczych w rodzinie.

VII Adresaci.

Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 skierowany jest do rodzin mieszkających na terenie gminy Siedlce. Adresatami programu są przede wszystkim rodziny wychowujące dzieci, w tym w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny o trudnej sytuacji materialno-bytowej, rodziny zagrożone ubóstwem, dotknięte przemocą, jak również rodzice, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska, a ich dzieci zostały umieszczenie w pieczy zastępczej.

VIII Realizatorzy.

Zgodnie z art. 2 ust. 3 i art. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodziny w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego wykonujących zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Głównymi realizatorami programu będzie samorząd gminny i jego jednostki organizacyjne. Do realizacji programu niezbędna będzie współpraca z Sądem Rejonowym w Siedlcach, Komendą Miejską Policji w Siedlcach, Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Stoku Lackim, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach oraz inne instytucje w których działalność służyć może poprawie sytuacji rodziny.

IX Potrzeby związane z realizacją Programu.

1. Zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań przewidzianych w Programie, w tym zatrudnienie asystenta rodziny oraz systematyczne podnoszenie jego kwalifikacji i umiejętności poprzez udział w szkoleniach.

2. Tworzenie na terenie Gminy placówek wsparcia dziennego zapewniających dzieciom z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze pomocy edukacyjnej oraz twórczego spędzanie czasu wolnego.
3. Organizowanie i wdrażanie edukacyjnych projektów uczących rodziców właściwych postaw, budowania poprawnych relacji z dziećmi, zauważania i rozpoznawania emocji u dziecka, właściwego reagowania w sytuacjach kryzysowych.

X Źródła finansowania.

Realizacja Programu finansowana jest głównie ze środków własnych gminy Siedlce oraz dotacji celowych Wojewody Mazowieckiego.

XI Koordynacja działań.

Koordynatorem działań Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siedlcach.